

Yayın Adı Pazar Sabah
Referans No 17842157
Renk Renkli

Yayın Tarihi 25.03.2012
Etki Tarafsız
STxCM 484,00

Küpür Sayfa 1
Tiraj 330290

10 adımda YALI altyapısı

Eminönü'nden Anadolu Kavağı'na giden vapura binin ya da rastgele bir iskeleden dilenci vapuruna. Kapı kapı gezerken, Boğaz'daki yallılara dair malumata ihtiyacınız olacak ki ukalalık edebilesiniz! **Boğaz Hakkında Her Şey** kitabından magazinler mercekke derledik...

BOĞAZ Hakkında Her Şey adında çok hoş bir kitap çıktı. **Saffet Emre Tonguç** ile **Pat Yale**'in ince elelediği çok belli; dünya kadar detay, anekdot, adres, tüyo, tarihi ve güncel malumat dolu içi.

Özellikle yallılara kayıtsız kalmak çok zor. Hem çoğunun daha önce ortaya çıkmamış iç fotoğrafları var, hem de hikayeleri, eski-yeni sahipleri, ufak tefek dedikodularıyla yüzyıllar süren hayatları. Ayrıca da mevsimi geldi. Her gün Eminönü'nden 10:35 ve 13:35'te kalkan vapurlar Anadolu Kavağı'nda mola vermeden önce Beşiktaş, Kanlıca, Yeniköy, Sarıyer ve Rumeli Kavağı iskelelerine uğruyor. Denizden iskele iskele dolaşırken asgari bir altıyapınız olmalı ki gerekirse ukalalık edebilesiniz:

1. Yalıyı Boğaz'daki Üniversite'ne bağlayan ünlü arkeolog kim?

Robert Kolej'den mezun olan, en çok Karatepe kazısıyla tanınan, Ağahan ödüllü Nail Çakırhan'la evli olan **Halet Çambel**. 1830'larda Sultan II. Mahmud'un Ermeni bahçıvanı için yaptırılan Arnavutköy'deki **Kırmızı Yalı**, **Halet Çambel Yalı** diye bilinir.

2. "Bebekli Emine Hanım," neyi ne yapırdı?

Hidiva Emine, Osmanlı tarihinde paşa unvanı alan tek kadın. Sultan II. Abdülhamit tarafından kendisine hediye edilen yalıyı, rivayet o ki Türk devletine vermek istiyor ama resmi yazışmalar sırasında kendisine "Bebekli Emine Hanım," denince, büyükelçilik olarak kullanılması şartıyla Mısır Devleti'ne veriyor. Bebek'teki Art Nouveau saray yavrusu şu anda **Mısır Konsoloslugu** ve 2010'daki restorasyonuna methiyeler düzülüyor.

3. Müjde Ar'lık ilk Aşk-ı Memnu ile Binbir Gece dizisinin çekildiği yalı hangisi?

Yeniköy'deki **Afif Ahmed Paşa Yalı**. Osmanlı Bankası binası ve Pera Palas Otel'i'ni de yapan mimar Alexandre Vallauray tarafından neo-barok tarzda inşa edilmiş. Bir ara Uzan ailesine geçmiş. Sonra Suzan Sabancı Dincer, yaklaşık 40 milyon dolara satın almış.

4. En yalı zengini semtlerden Yeniköy'den kimler gelmiş kimler geçmiştir?

Recaizade Mahmud Ekrem, II. Abdülhamid'e giden bir jüral yüzünden

NUR CINTAY

yalısından taşınmak zorunda kalmış. **Tahsin Uzer Yalı**'nın mimarı Sedat Hakkı Eldem. Doktor Hulusi Behçet Yalı'na adını veren, bulduğu Behçet hastalığına da adını koyan Doktor Hulusi Behçet, Askeri Tıbbiye'yi bitirmiş ve ordinaryası

profesör mertebesine kadar yükselmiş. **Rasim Ferid Talay Yalı**'nda Tansu Çiller & Özer Uçurcan Çiller çifti oturuyor. Şu anda Gazebo Cafe olan **Burhanettin Sezerar Yalı**'na adını veren Prof. Sezerar, Dolmabahçe Sarayı'na elektrikli ilk getirenmiş Osmanlı Hanedanı'nın son figürü Ertuğrul Osman Efendi'nin babası

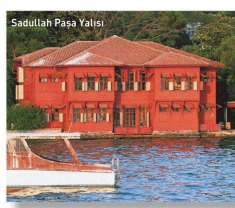
Sehzade Burhaneddin Efendi'nin adını taşıyan yalı, 150 milyon dolara satılık ve dünyanın en pahalı 10 evinden biri olarak listelenmiş.

5. İsviçreli mimar Le Corbusier'nin hayran olduğu, besteci Franz Liszt'in kaldığı, sahibinin Gönül Yazar'a aşık olduğu yalı hangisi?

Kuzguncuk'taki **Fethi Ahmed Paşa Yalı**. (Hemen arka tarafta Fethi Paşa Korusu var). Fethi Ahmed Paşa'nın torununun çocuğu olan Svekiet Mocan, diğer hisseleri toplayınca onun adıyla da anılır olmuş burası. Demokrat Parti dönemi milletvekillerinden Mocan, yuvarlucu kaçakçılara ve komünistlere ölüm cezası verilmesini isteyen ilk milletvekili olmasıyla ve capkınılıklarıyla ünlü. 70'inde, 18'lik 'taş bebek' Gönül Yazar'a ilanaşığıyla!

6. Aysegül (Tecimer) Nadir, bahçesinde tarihi bir Kur'an bulunup da Türkiye'den Fas'a kaçmadan önce nerede kiracıydı?

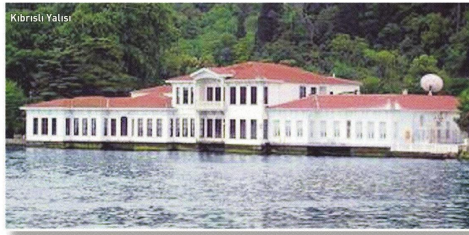
Çengelköy'deki **Sadullah Paşa Yalı**'nda. Burayı Boğaz'daki en müthiş yalıların başında sayıyor kitabın

Sadullah Paşa Yalı

Afif Ahmed Paşa Yalı

Kıbrıs Yalı

yazarları. Cumhuriyet dönemi bakan ve haricîyecilerinden Ahmet Ferit Tek'in büyükelci Seyfullah Esin ile evlenen sanat tarihçi doktoru kız Emel Esin'in, hiç kimse hayatta olmadığı için de Tek-Esin Vakfı'nın şu an bu yalı.

7. Ender Mermerci'nin yalı, vakti zamanında hangi 'süper star'ın altı günlük kocasına aitti?

Vaniköy'deki **Anadolu Kazaskeri Necmeddin Efendi Yalı**, sosyete sayfalarından aşına olduğumuz Ender Mermerci'ye ait. Burası bir dönem Adana'nın varlıklı tekstilci ailelerinden Coşkun Sapmaz'ınmış. Coşkun Sapmaz magazin tarihine Ajda Pekkan'la olan evliliğiyle geçmiş bir isim. Çift, 1973'te evleniyor, ama aile o zamanlar henüz süper olmayan star veto edince, altı gün sonra boşanıyor.

8. Rahmi Koç'la Pierre Loti'yi buluşturan yalının bitişinde Kıvanc Tatlıtug'un ne işi var?

Kandilli'de, Rahmi Koç'un sahibi olduğu **Kont Ostroerg Yalı**, Boğaz'ın en tarihi binalarından biri. İslami hukuku uzmanı Leon Ostroerg, Osmanlı'ya dansmanlık yapmış. Kontun misafirleri arasında Pierre Loti de varmış. Yandaysa, planlarını Ermeni Balyan ailesinden Garabet Amira'nın çizdiği **Abud Efendi Yalı** bulunuyor.

Burası, Arap ülkelerinde fenomen olan **Gimüş** dizisinin çekildiği yer. Şöyle de diyebiliriz: Arap ülkelerinden kadın turist kafilelerinin Kıvanc Tatlıtug'un izini sürmek için akın ettiği yer.

9. Boğaz'ın en kudemli yalı hangisi?

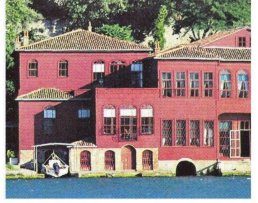
Anadolu Hisarı'ndaki **Amcazade Hüseyin Paşa (Köprülü) Yalı**. 1698'de Sadrazam Hüseyin Paşa için yapılmış. Hemen bitişinde, Boğaz'ın Asya yakasındaki en eski ikinci yalı olan ve Madeleine Albright'tan Oprah Winfrey'ye bir sürü ünlüyü ağırlayıp sıkı PR işlevi gören **Zarif Mustafa Paşa Yalı** var. Yine Anadolu Hisarı'ndaki **Hekimbaşı Salih Efendi Yalı** ise mülkiyeti baştan beri aynı aileye ait olan nadir yalılarından.

10. Kimin dadısı Tolstoy'un yeğeni?

Prof. Dr. Süleyman Dırvana'yı bazılarımız Bozburun'dan, Seddülbahir adlı 7.5 metrelik resim gibi yelkenlisinden biliriz. Önemli bir cerrah ama aynı zamanda da Türk yelken dünyasının babası desek eğreti durmaz. Rahmetli Süleyman Bey, Kandilli'deki **Kıbrıs Yalı**'nda doğuyor. Dadısı, Tolstoy'un Bolşevik Devrimi'nden kaçan yeğeni! Kanlıca'da kendi adıyla bilinen bu yalının arasını kendi alıp inşaatını da kendi yapıyor. Zaten de 90'larında hâlâ teknelerin bakımı bizzat kendi yapmasıyla ünlüydü.

Mısır Konsoloslugu

Kont Ostroerg Yalı

Amcazade Hüseyin Paşa Yalı

BEŞ KAPIDA ASMALI-TEPEBAŞI GEZMESİ

1. Cuma gece yarısı bir kahve için uğradığımız **Pera Palas**'ın barı tıklım tıklım. Cem Yılmaz'ın düğününün tortusu kaç hafta sürer? Meğer saksfondan Kürşat Başar, piyanoda Burçin Büke varmış. Cazdan Türkçeye, çok hoş geliyorlar. Her ayın iki-üç gecesi yapıyorlarmış bunu, bakın takvime, denk getirebilirseniz ne ala...

2. Pera Palas'ın karşı kaldırımında, insanı Garfield gibi camına yapıştıran ufak bir lokanta, son zamanların en popülerlerinden, modern meyhane diyelim: **Meze**. Sade ama her şeyde bir ufak numara; karides güvecin yanında zencefilli biber püresi var mesela, lezzetler yerinde ama hesap tuzlacana.

3. NuPera'nın girişindeki **Auf** un küçük atıştırmalıktan nefis. Özellikle fûme etler, pancar ve de parmesanın yanındaki elma chutney.

4. Sementin yenisi, 40 yılın klassesi **Cafe de Paris**. Sabit münü, önden salata, sonrasında kâinatın en lezzetli soslarından biri belki birincisi olan **Cafe de Paris** soslu et/tavuk ve refakatçi olarak patates kızartması. Lezzet gayet iyi, fiyatlar makul ama etin porsiyonu biraz petit tutulmuş!

5. Sementin bir başka yenisi, yine yılların bir diğer klassesi **The North Shield**. İngiliz pub dekorasyonunun davetkar sıcaklığı iyi güzel, isli Alman birası Schlenkerla gibi zor rastlananların bulunması da güzel ama poppers mesela, yenemeyecek kadar fazla yazı çekmiş.

Cafe de Paris